

HRVATSKA

Sistemska dijagnostika zemlje
ažurirana verzija za 2024.

jesen 2023.

Vizija

- Svijet bez siromaštva na očuvanom planetu

Multilateralizam

- Financiranje razvoja 189 zemalja članica

30 godina u RH

- Više od 100 projekata, 6,5 milijardi dolara te 330 izvješća i studija

Aktualni program u RH

- **6 zajmova:** obrazovanje, poduzetništvo, digitalni razvoj, pravosuđe, upravljanje zemljišnim knjigama, obnova
- **8 projekata tehničke pomoći:** znanost, inovacije, plaće u javnom sektoru, mirovine, socijalne usluge, siromaštvo, vode

Zašto je potrebno ažurirati
sistemsku dijagnostiku
zemlje
(eng. SCD) za Hrvatsku?

Zašto je potrebno ažurirati sistemsku dijagnostiku zemlje (eng. SCD) za Hrvatsku?

1

- To je glavno analitičko dijagnostičko izvješće Grupacije Svjetske banke (eng. WBG)
- Neovisno stajalište tehničkih stručnjaka
- Temelji se na analizi podataka i postojećih studija Grupacije, vanjskih partnera i neovisnih istraživanja

2

- Pomaže utvrditi niz ograničenja i prioriteta za održivo smanjenje siromaštva i rast kolektivnog blagostanja na očuvanom planetu

3

- Pruža informacije za strateški angažman Grupacije u Hrvatskoj
- Okvir partnerstva sa zemljom za razdoblje 2025.-2030. ističe:
  - ✓ ishode dijagnostike na temelju SCD-a
  - ✓ komparativnu prednost Grupacije
  - ✓ prioritete Vlade

Ovi složeni izazovi međusobno su povezani.

A. Kontekst sistemske dijagnostike zemlje (eng. Systematic Country Diagnostic (SCD))

B. Ažurirana verzija za Hrvatsku za 2024.:

1

Kako Hrvatska stoji danas i koji će novi trendovi utjecati na postignuća zemlje?

2

Što sputava Hrvatsku: koja su ograničenja za uključiv, održiv i otporan rast?

3

Koji su prioriteti Hrvatske da ostvari svoj puni potencijal?

1

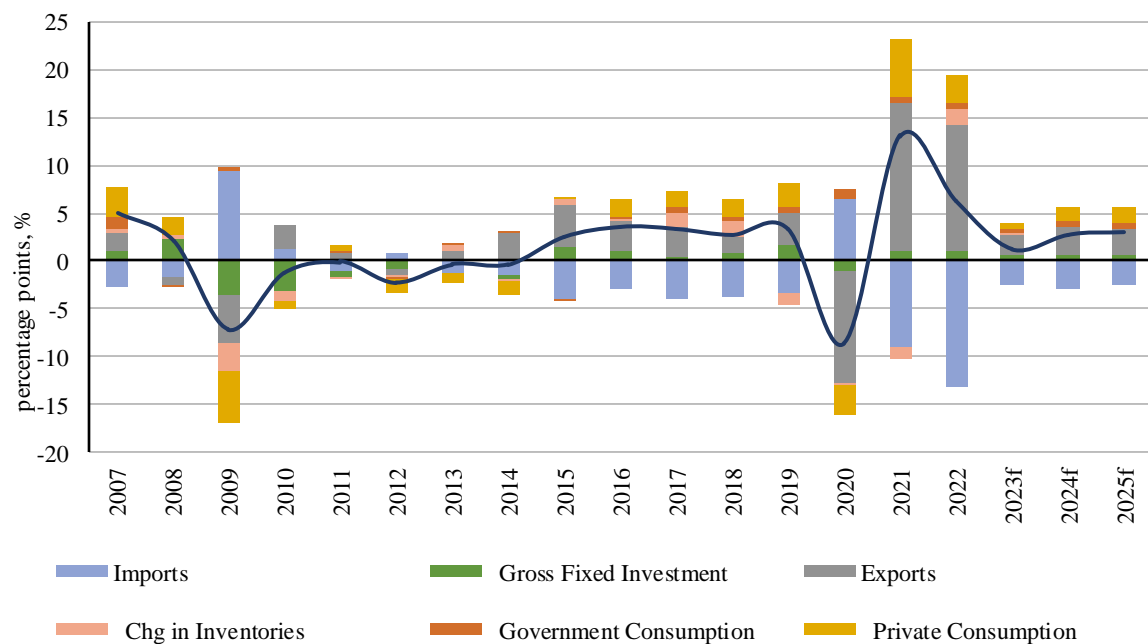
Kako Hrvatska stoji danas i koji će novi trendovi utjecati na postignuća zemlje?

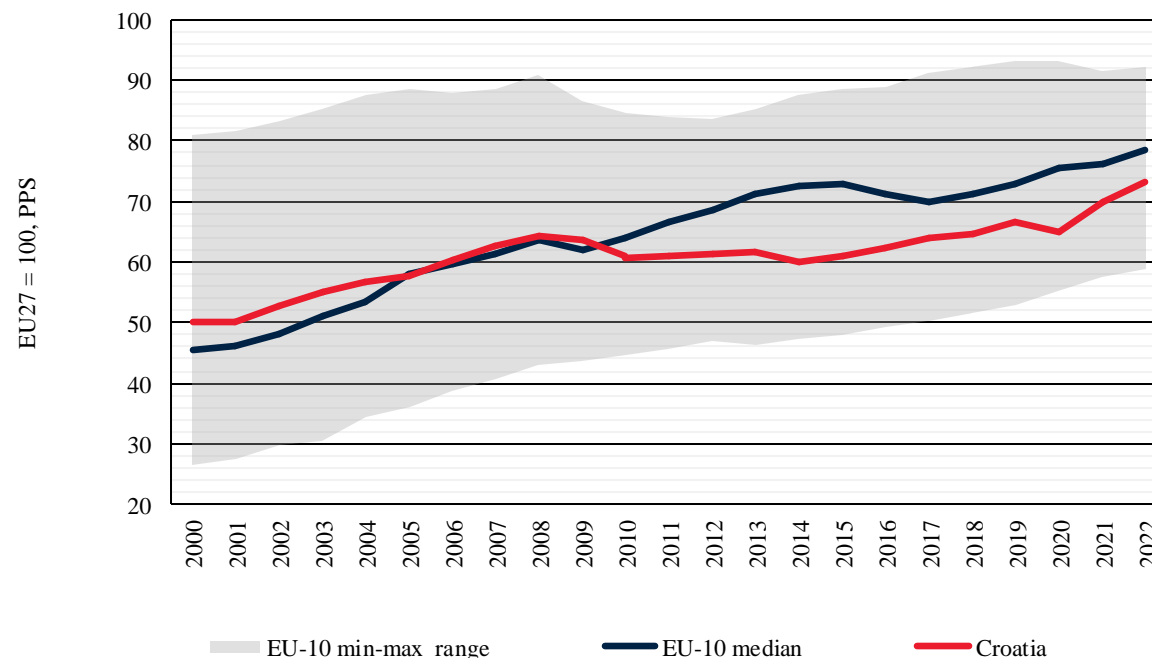
Relativno visok rast ubrzao je konvergenciju dohotka i potaknuo pozitivne trendove na tržištu rada

Snažan oporavak nakon pandemije bolesti COVID-19

Izvor: DZS

Razina dohotka dosegla je 73 % prosječnog dohotka EU27 (prema standardu kupovne moći – SKM)

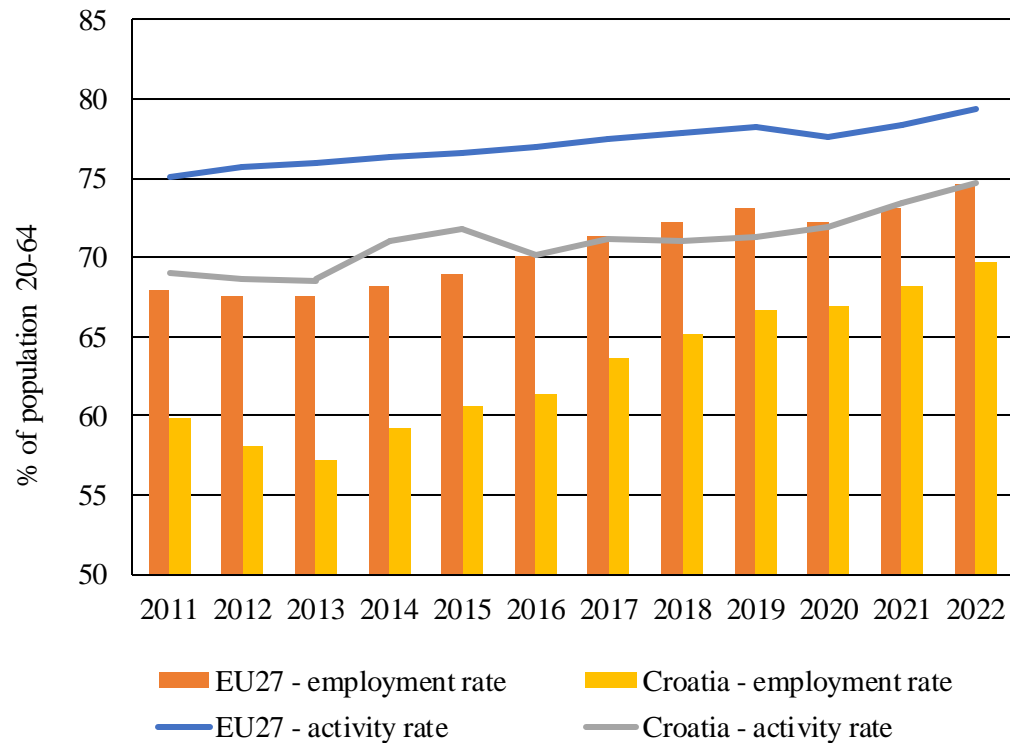
Izvor: Eurostat

Rast je bio snažan, a bolji su i pokretači rasta

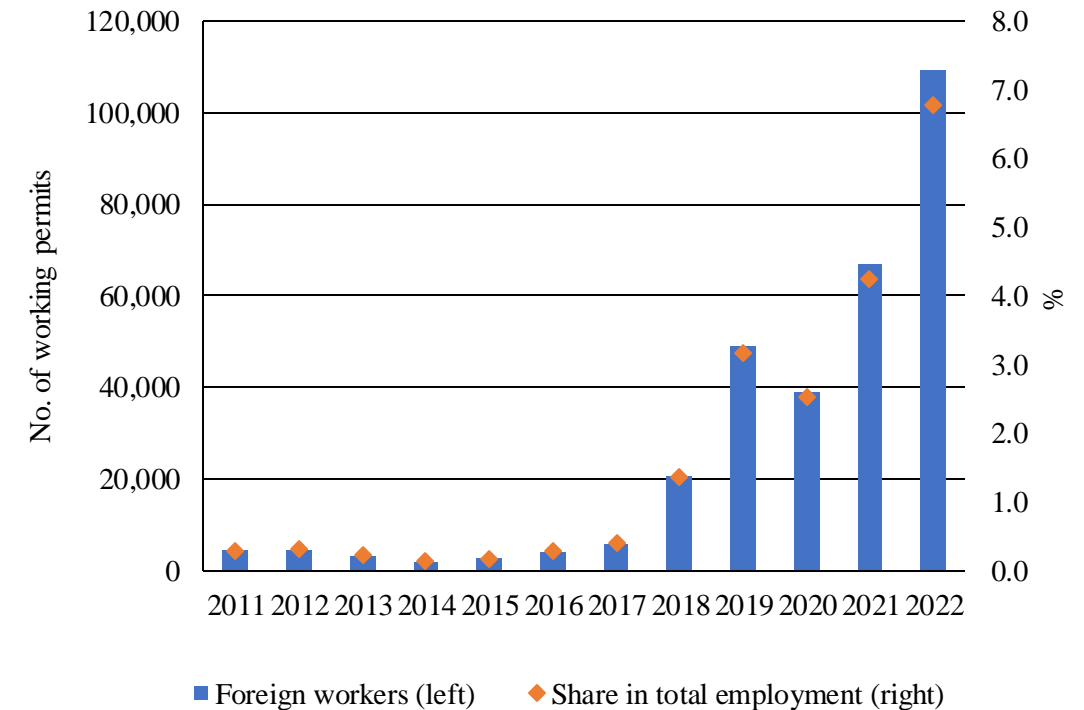
Relativno visok rast ubrzao je konvergenciju dohotka i potaknuo pozitivne trendove na tržištu rada

Zaposlenost kontinuirano raste...

Izvor: Eurostat

...uz značajan priljev stranih radnika

Izvor: MRMSOSP

Tržište rada je napregnuto i zatvara se negativan migracijski saldo

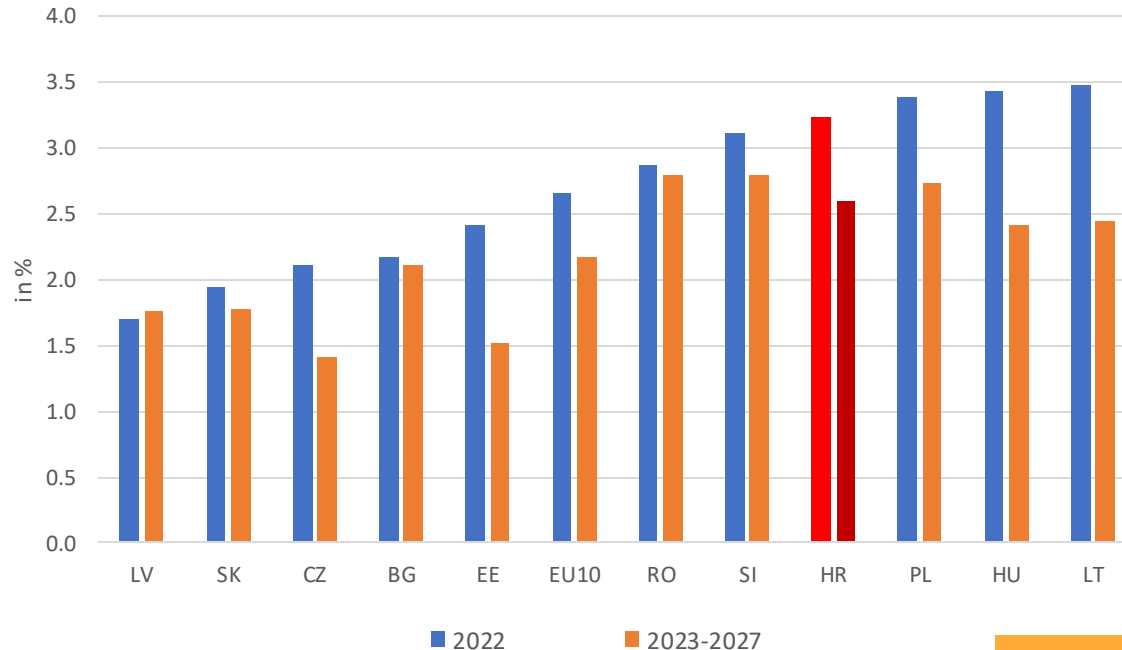

Kako Hrvatska stoji danas i koji će novi trendovi utjecati na postignuća zemlje?

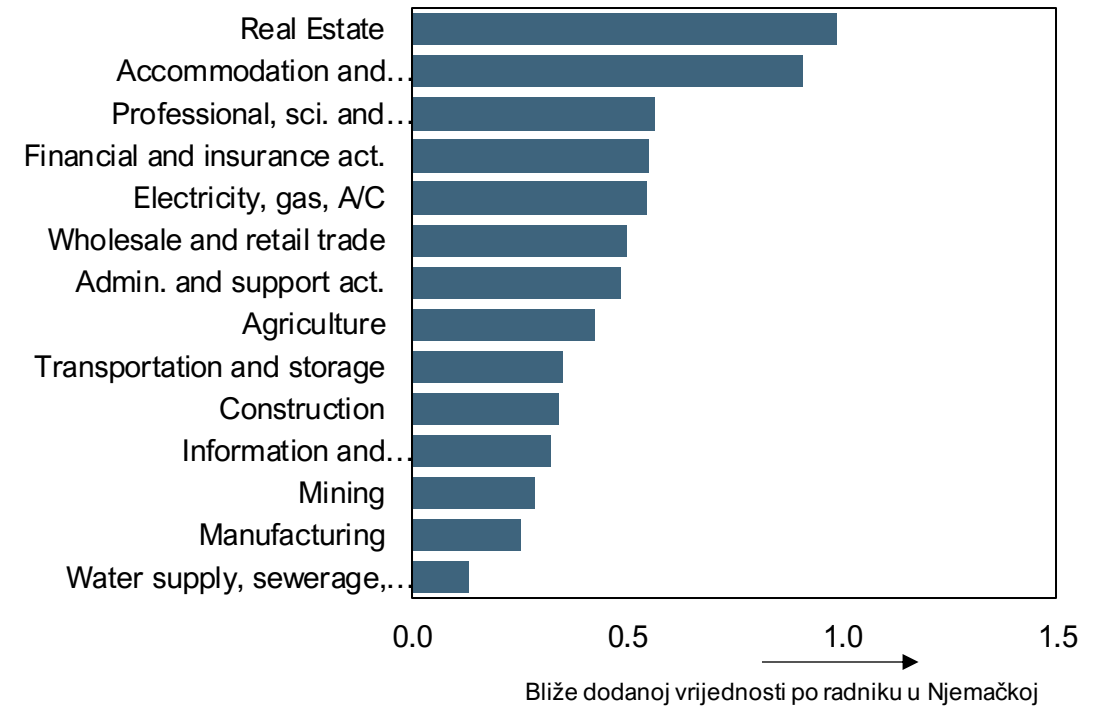
Potencijalni rast BDP-a je ojačao, no potrebne su reforme kako bi se povećala produktivnost gospodarstva

Potencijalni rast u Hrvatskoj ubrzava i s 3,2 % u 2022. treći je najviši u Srednjoistočnoj Europi. Ovi su rezultati posve suprotni onima iz posljednjih 20 godina kada je Hrvatska zaostajala za drugim zemljama u toj regiji.

Izvor: EK

Međutim, produktivnost rada i dalje je niska i konvergencija je spora

Izvor: EK

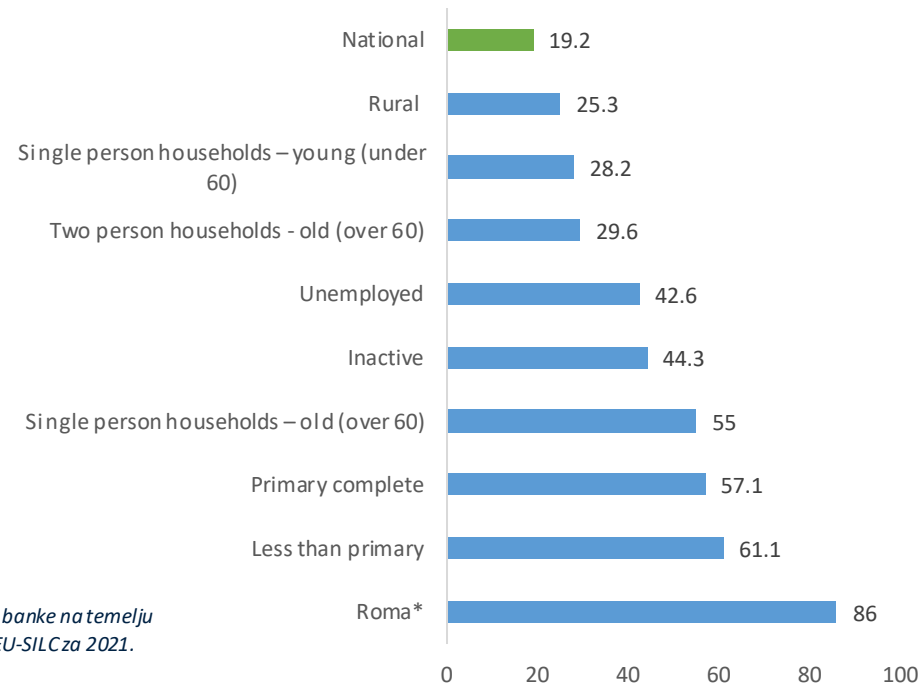
Potencijal rasta trenutno je sličan onome u drugim zemljama, no produktivnost rada i dalje je niska

Kako Hrvatska stoji danas i koji će novi trendovi utjecati na postignuća zemlje?

Uz snažan rast i povoljne uvjete na tržištu rada, siromaštvo je u značajnom padu, ali i dalje postoje „džepovi” siromaštva

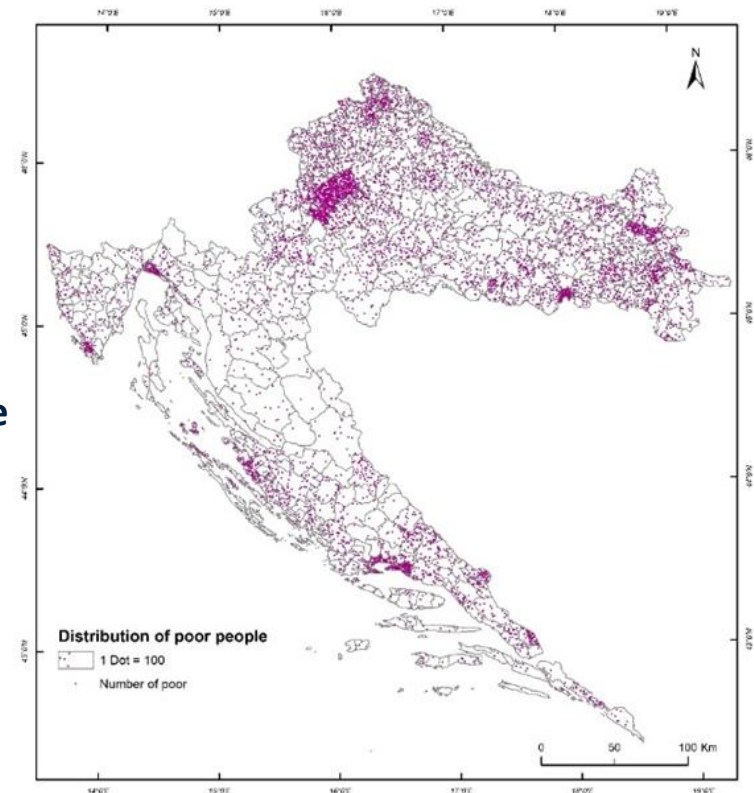
Stopa rizika do siromaštva najviša je među pripadnicima romske zajednice, osobama s niskim stupnjem obrazovanja, starijim i nezaposlenim / neaktivnim osobama

Izvor: Izračuni Svjetske banke na temelju podataka iz statistike EU-SILC za 2021.

*Za siromaštvo među pripadnicima romske zajednice korišteni su podaci FRA-e za 2021. koji možda nisu u skladu s ostalim podacima za siromaštvo iz EU-SILC-a.

Najveći broj siromašnog stanovništva koncentrirana je u sjevernom dijelu zemlje

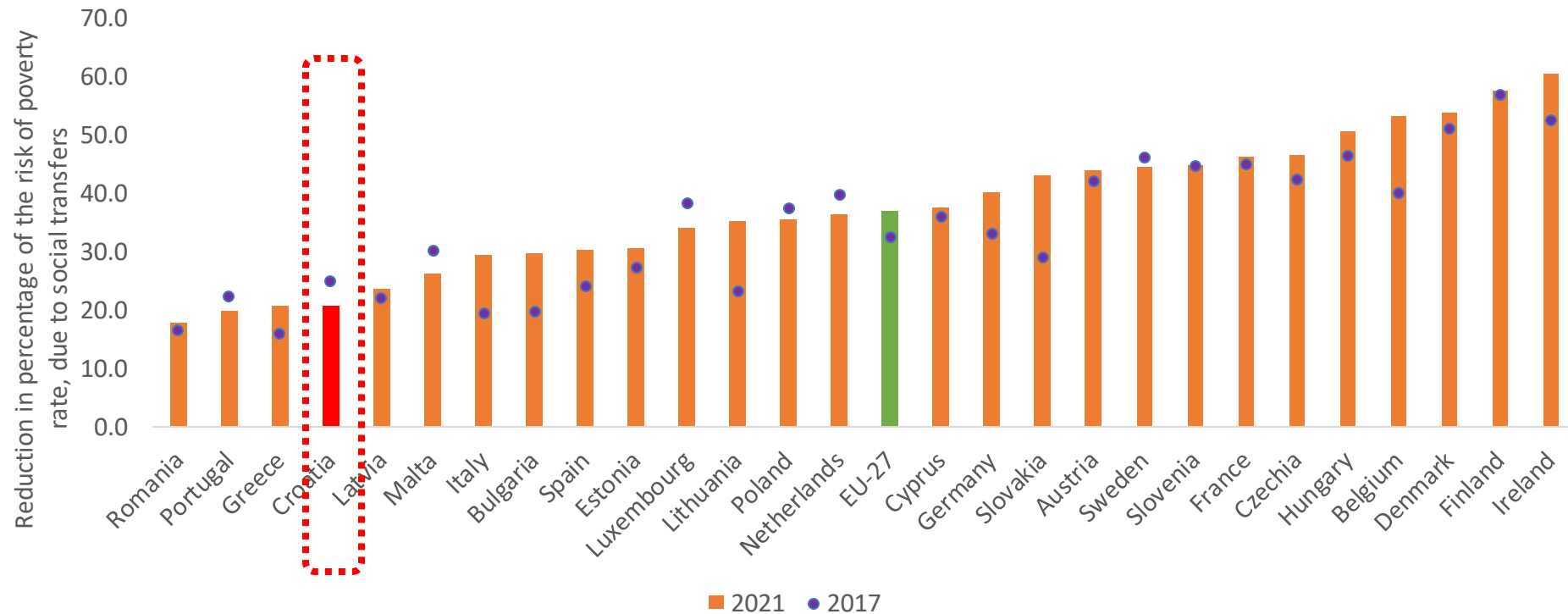
Izvor: Izračuni Svjetske banke na temelju Karata siromaštva za Hrvatsku (DZS 2016.) i rezultati Popisa stanovništva 2021.

Stopa siromaštva osobito je visoka među starijim, Romima, nezaposlenima i osobama s niskim stupnjem obrazovanja

Socijalni transferi ne pomažu puno

Unatoč složenom sustavu socijalne skrbi, on nedostatno obuhvaća siromašne osobe. Učinak socijalnih transfera (ne uključujući mirovine) na smanjenje siromaštva u Hrvatskoj, ne samo da je među najnižima u Europi, nego je i u padu.

Izvor: Eurostat 2023

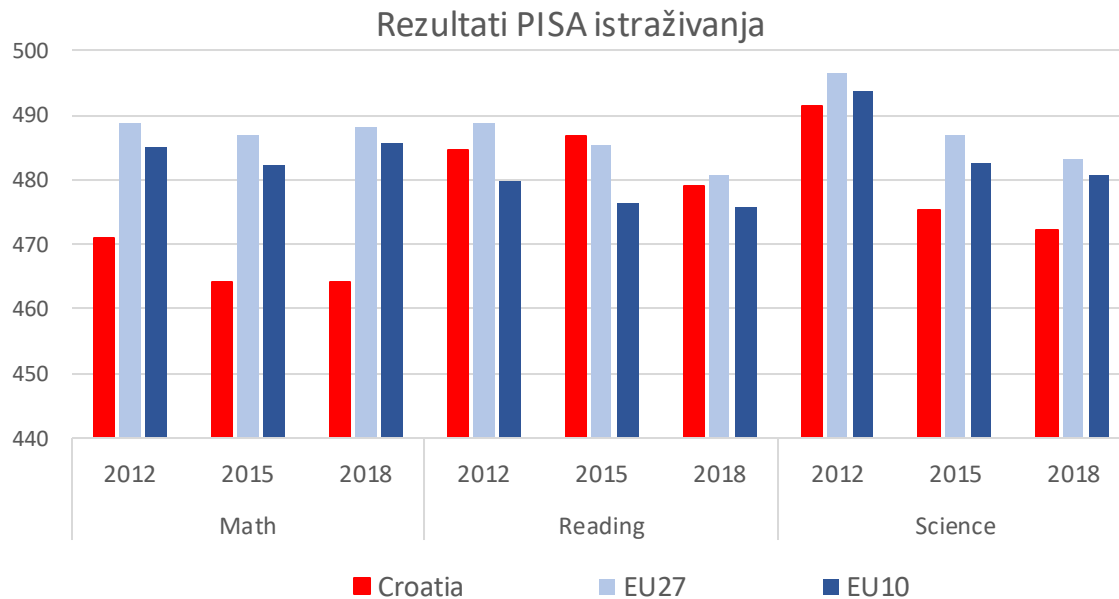
Učinak socijalnih transfera na smanjenje siromaštva među najnižima je u EU

Kako Hrvatska stoji danas i koji će novi trendovi utjecati na postignuća zemlje?

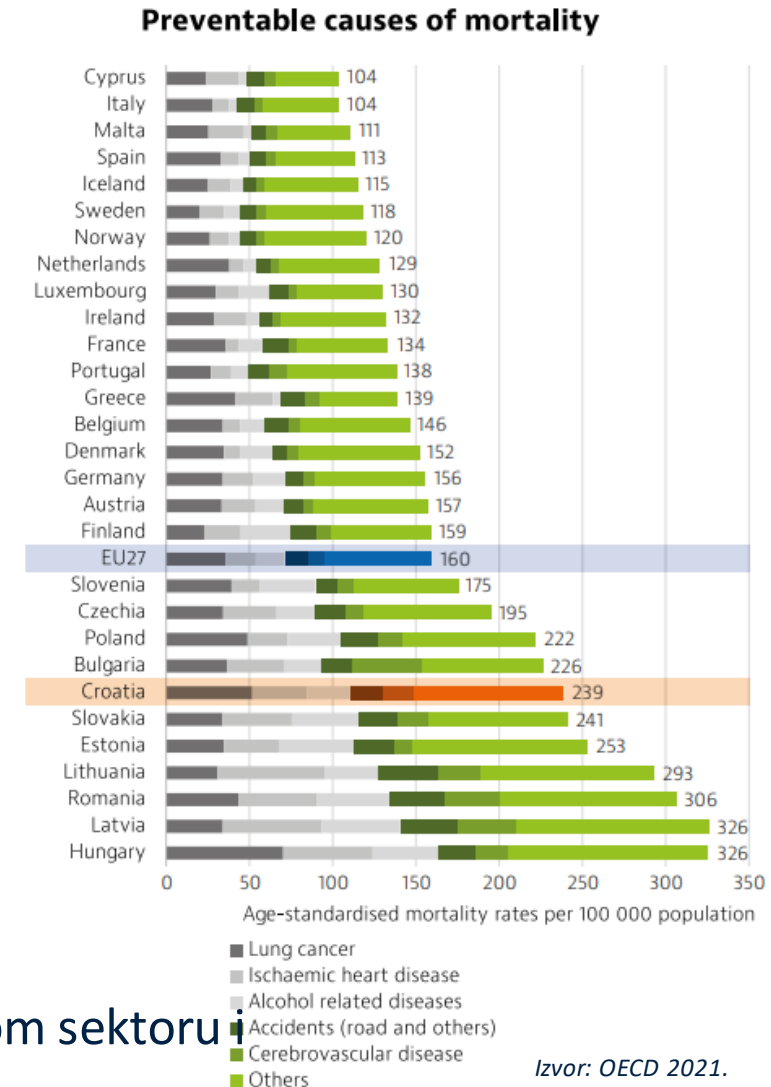
U pogledu razvoja, Hrvatska u ključnim područjima i dalje zaostaje za usporedivim zemljama EU-a

Iako su ulaganja u obrazovanje na razini prosjeka EU-a, obrazovni ishodi su lošiji, što upućuje na probleme u djelotvornosti. U odnosu na svoje vršnjake u EU-u, hrvatski učenici redovito postižu lošije rezultate u istraživanju PISA, posebice u matematici i prirodoslovlju.

Izvor: OECD 2019.

Unatoč visokom udjelu javnog financiranja u svim područjima zdravstvene skrbi, smrtnost od bolesti koje se mogu spriječiti u Hrvatskoj je znatno iznad prosjeka EU-a, dijelom zbog slabih međusektorskih politika za rješavanje glavnih odrednica lošeg zdravlja.

Izvor: OECD 2021.

Unatoč ulaganjima, rezultati u zdravstvenom i obrazovnom sektoru i dalje su ispod prosjeka Unije

1 Koji će novi trendovi utjecati na postignuća zemlje?

Budući rizici i nove prilike za uključiv, održiv i otporan rast Hrvatske – srednjoročno i dugoročno

1 Fondovi EU-a

- Sredstva u vrijednosti od gotovo 50% BDP-a iz 2019. dostupna iz raznih fondova EU-a do 2030.

Promjena naglaska s

- iskorištenosti sredstava na učinkovitost.

4 Sukcesivni šokovi

- Veća otpornost gospodarstva.
- Nedostaje sustav socijalne zaštite koji se oslanja na ciljane mjere pomoći.

2 Digitalizacija

- Prema indeksu digitalnoga gospodarstva i društva (DESI), Hrvatska je na 21. mjestu (od 27 zemalja)
- Digitalizacija može potaknuti rast produktivnosti u svim sektorima i industrijama.
- Ukoliko nije dovoljno pažljivo osmišljena, tranzicija može produbiti digitalni jaz između vodećih i manje razvijenih regija te između bolje stojećih i siromašnih skupina stanovništva.

3 Zelena tranzicija

- Visok intenzitet ispuštanja stakleničkih plinova
- Stopa kružne upotrebe materijala među najnižima u EU.
- Zbrinjavanje otpada i otpadnih voda neusklađeno s direktivama EU-a.
- Niska razina ulaganja u obnovljive izvore.
- Važno je osigurati pravednu tranziciju kako nitko ne bi bio zapostavljen

Ovi složeni izazovi također su međusobno povezani

2

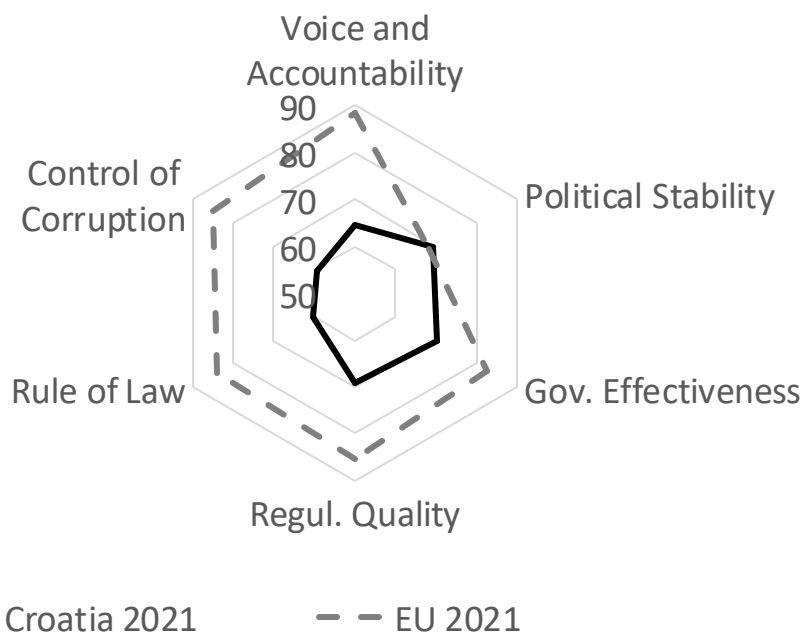
Što sputava Hrvatsku:
koja su to ograničenja
za uključiv, održiv i
otporan rast?

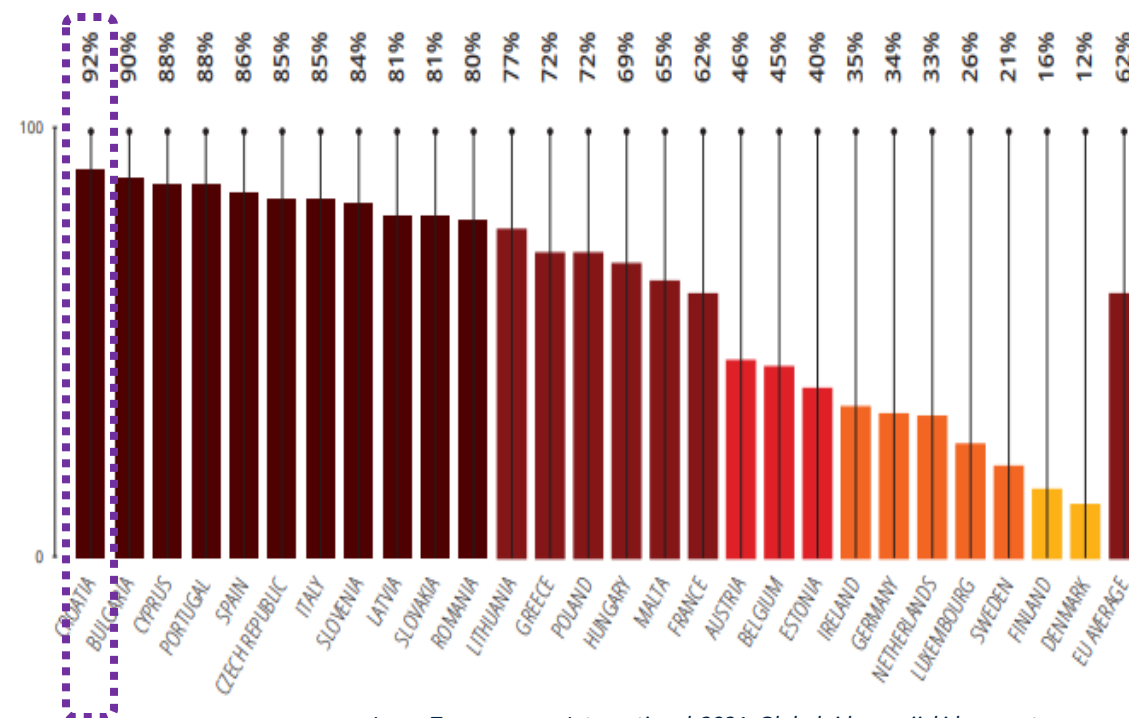
Slabe institucije, niski administrativni kapaciteti na središnjoj i lokalnoj razini

Hrvatska zaostaje za prosjekom EU-a prema svim pokazateljima upravljanja

Izvor: Baza podataka Svjetskih pokazatelja upravljanja Svjetske banke i Eurostat; podaci za EU su ponderirani prosjek u odnosu na BDP.

Hrvatska je na samom vrhu prema percepciji korupcije

Izvor: Transparency International 2021. Globalni korupcijski barometar za EU 2021. Stavovi i iskustva građana o korupciji.

Niska efikasnost u upravljanju sprječava pružanje kvalitetnih i ujednačenih usluga građanima

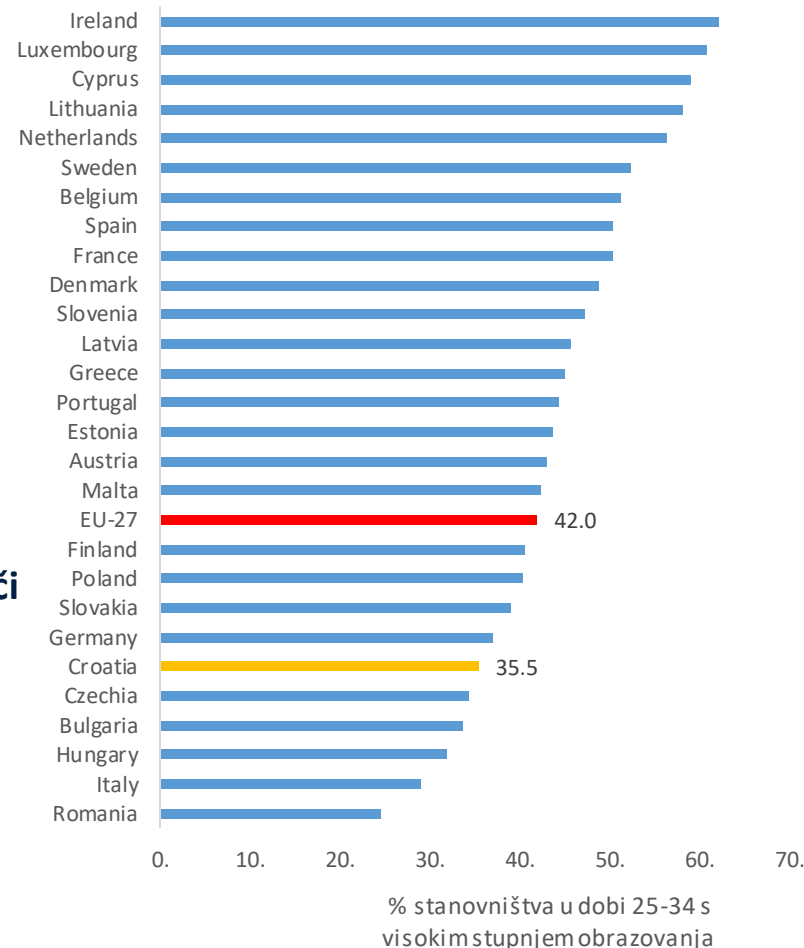
Manjak radnika i nedostatan ljudski kapital

Preko 30 % ispitanika na vodećim pozicijama u proizvodnom i uslužnom sektoru te preko 50 % u građevinarstvu smatra da je nedostatak radne snage glavni čimbenik koji im otežava poslovanje (proizvodnju).

Izvor: Baza podataka Svjetskih pokazatelja upravljanja Svjetske banke i Eurostat; podaci za EU su ponderirani prosjek u odnosu na BDP.

Baza kvalifikacija radne snage relativno je niska u odnosu na druge zemlje Unije, što koči produktivnost rada.

Izvor: Eurostat 2023.

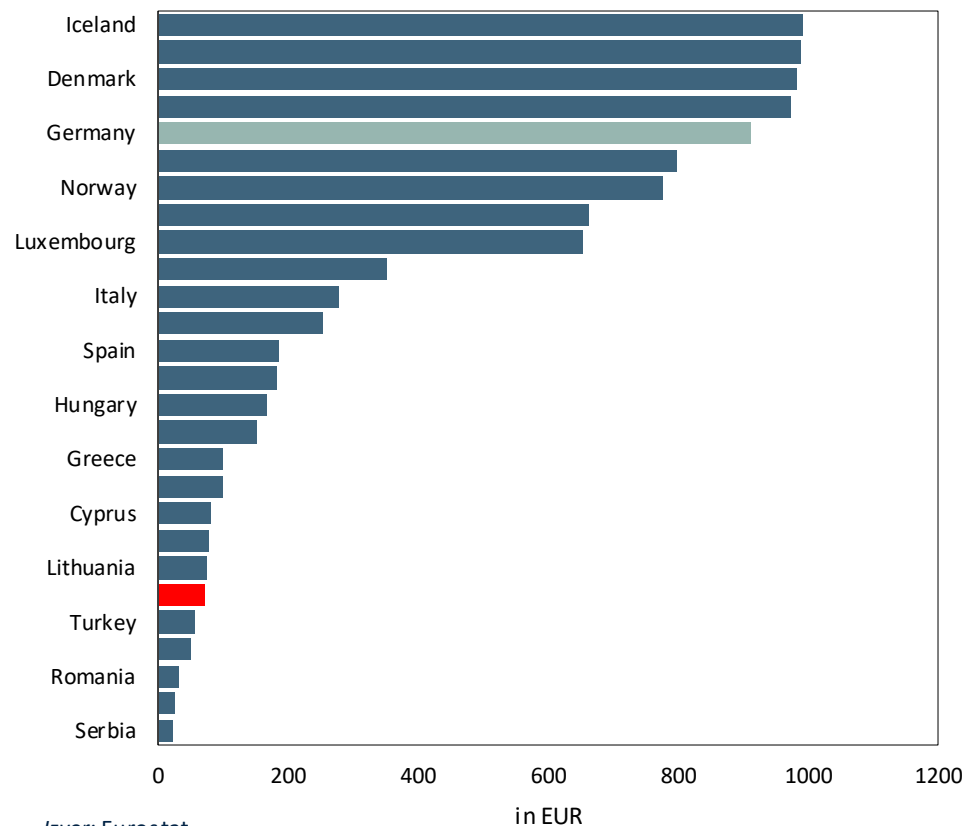
Manjak radnika i nedostatan ljudski kapital negativno se odražavaju na ponudu radne snage i produktivnost

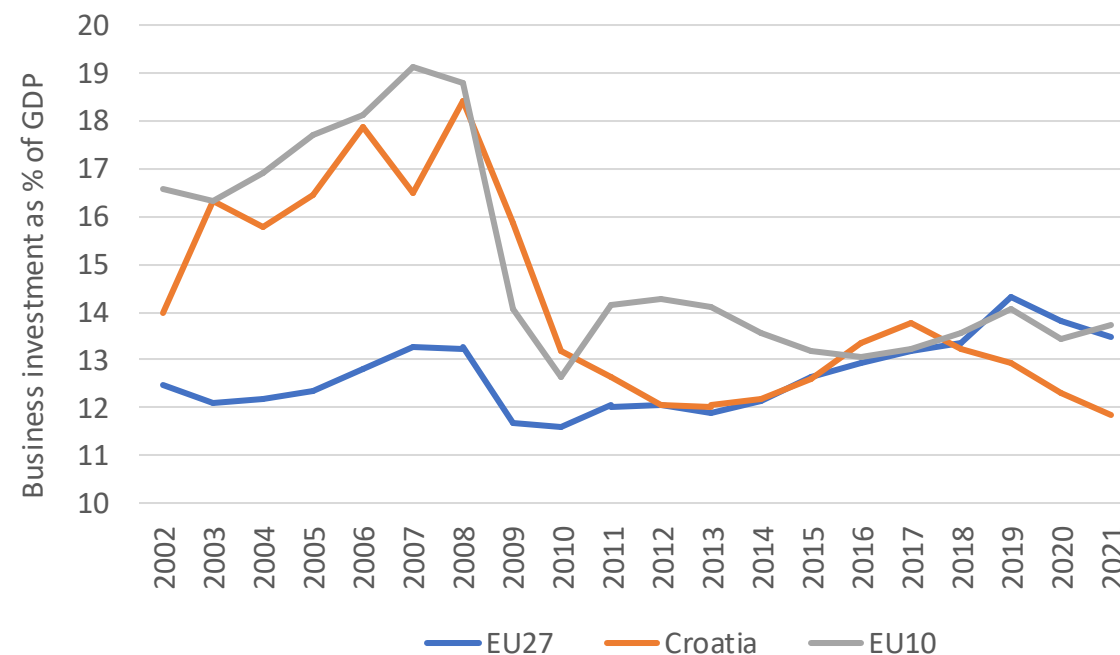

Slab rast produktivnosti privatnog sektora

Ulaganja u istraživanje i razvoj (R&D) po glavi stanovnika

Poslovna ulaganja zaostaju za usporedivim zemljama

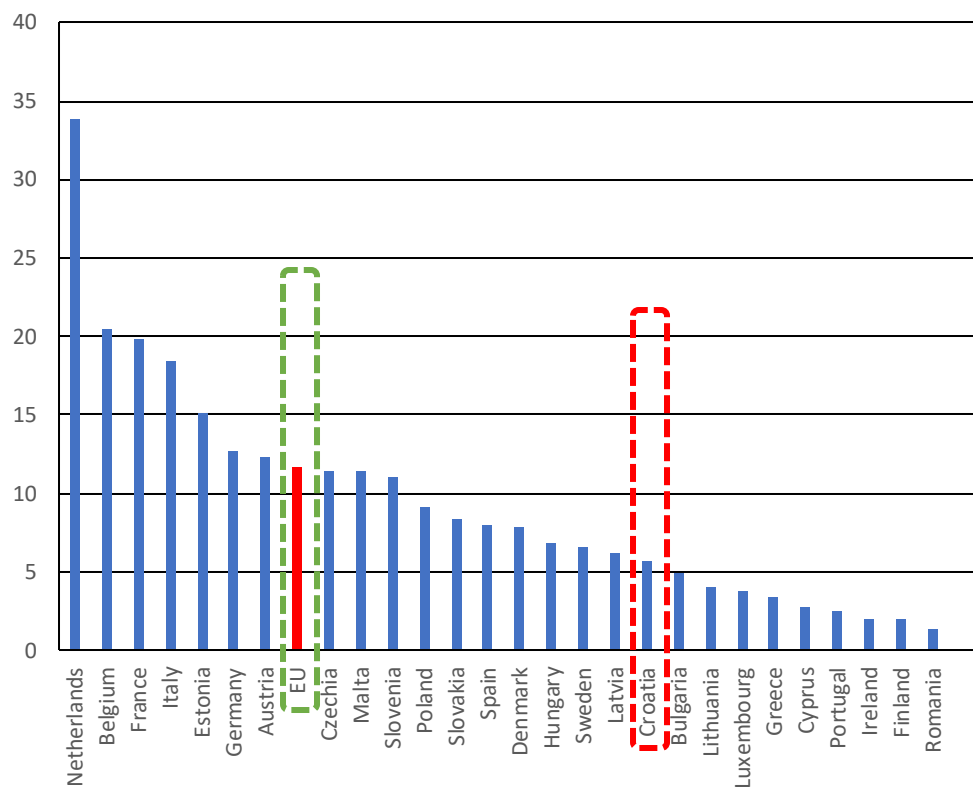

**Zahtjevno poslovno okruženje, manjak konkurencije na tržištima
i nedovoljna ulaganja koče razvoj privatnog sektora**

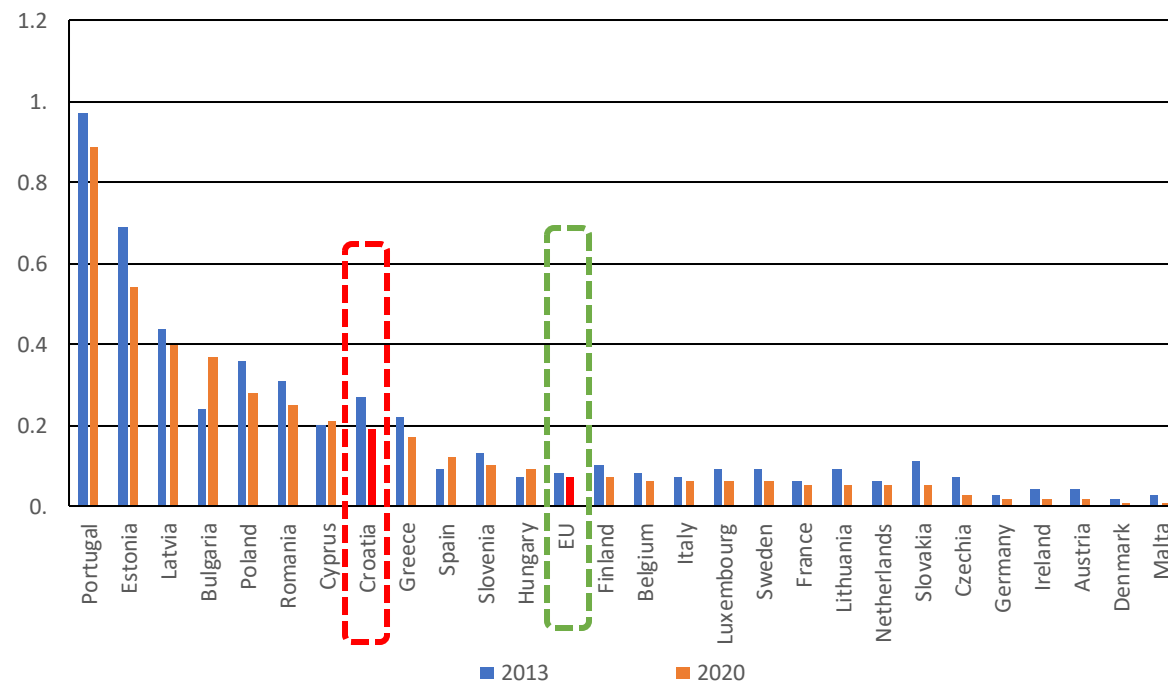
Nedovoljno razvijene mjere zaštite okoliša te prilagodbe i ublažavanja posljedica prirodnih katastrofa i klimatskih promjena

Stopa kružne upotrebe materijala
u EU, 2021.

Izvor: Eurostat

Intenzitet emisija iz industrije

Izvor: Eurostat

Zelena agenda zahtijeva veća ulaganja i reforme

3

Koji bi trebali biti
prioriteti zemlje za
uključiv, održiv i
otporan rast?

Uključiv, održiv i otporan rast za
dobrobit siromašnih i
ranjivih osoba

Učinkovite javne usluge

Jednake prilike za sve

Bolje plaćeni poslovi

Bolja ekološka održivost i
otpornost na klimatske
promjene i prirodne
katastrofe

Uključiv, održiv i otporan rast za
dobrobit siromašnih i
ranjivih osoba

Učinkovite javne usluge

Jednake prilike za sve

Bolje plaćeni poslovi

Bolja ekološka održivost i
otpornost na klimatske
promjene i prirodne
katastrofe

- Povećati učinkovitost javne uprave, pojednostaviti birokraciju u središnjoj i lokalnoj upravi
- Poticati učinkovitost pravosuđa i provedbu antikorupcijske strategije

Uključiv, održiv i otporan rast za
dobrobit siromašnih i
ranjivih osoba

Učinkovite javne usluge

Jednake prilike za sve

Bolje plaćeni poslovi

Bolja ekološka održivost i
otpornost na klimatske
promjene i prirodne
katastrofe

- Povećati kvalitetu ljudskog kapitala i poboljšati participaciju na tržištu rada, posebice ranjivih skupina i osoba u nerazvijenijim regijama
- Prilagoditi strukturu sustava socijalne zaštite kao odgovor na vanjske šokove (npr. inflacija, energetika, prirodne katastrofe); pružiti snažnu pomoć siromašnim i ranjivim osobama

Uključiv, održiv i otporan rast za
dobrobit siromašnih i
ranjivih osoba

Učinkovite javne usluge

Jednake prilike za sve

Bolje plaćeni poslovi

Bolja ekološka održivost i
otpornost na klimatske
promjene i prirodne
katastrofe

- Poticati ulaganja u istraživanje i razvoj i uvođenje inovacija za povećanje produktivnosti privatnog sektora da nudi bolje plaćene poslove
- Osigurati povoljno poslovno okruženje i pristup izvorima financiranja, uključujući i *start-up*-ove i ranjive skupine (žene, mala i srednja poduzeća u nerazvijenijim regijama)

Uključiv, održiv i otporan rast za
dobrobit siromašnih i
ranjivih osoba

Učinkovite javne usluge

Jednake prilike za sve

Bolje plaćeni poslovi

Bolja ekološka održivost i
otpornost na klimatske
promjene i prirodne
katastrofe

- Smanjiti uništavanje okoliša, uključujući i zbrinjavanje krutog otpada i otpadnih voda
- Poticati proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitost u privatnim i javnim zgradama i u prometu

Rasprava– želimo čuti vaše mišljenje!

- Odgovaraju li ovi prioriteti stvarnim potrebama hrvatskih građana? Ako ne, što nedostaje?
- Što je potrebno promijeniti u vašem sektoru u sljedećih pet godina? Ili deset godina?
- Imate li primjere uspješnih reforma ili rješenja?

Sljedeći koraci

**Konzultacije o SCD-u:
jesen 2023.**

**Objavljivanje SCD-a:
sredina 2024.**

**Okvir partnerstva s RH:
kraj 2025.**

HVALA

jesen 2023.

